

Проф. Стефан Данаилов, министър на културата: Няма да ставам шеф на Народния театър

Ако седна да пиша автобиография, ще излезе тритомник

Мариана Първанова

- Г-н Данаилов, появили се спекулации, че ще бъде назначен нов директор на Народния театър „Ив. Вазов“ на мястото на проф. Васил Стефанов. Министерството на културата вече обяви конкурс за шефския пост, както е по закон. Смятате ли, че ще се явят достатъчно сериозни кандидати?

- Не мога да предвидя колко кандидати ще се явят. Условието са обявени. С промените в Закона за закрила и развитие на културата директорите на националните институти вече се назначават по преценка на министъра по документи, т.е. с обсъждане на техните програми, които се оценяват по оценъчна карта. Ако кандидатите наберат еднакъв брой точки, следва разговор с министъра. Има възможност и за събеседване, както стана при конкурса за директор на Националната галерия за чуждестранно изкуство, който вече мина. За него имаше само две кандидатури и препоръчахме събеседване. Предстоят ни още два основни конкурса - за шеф на Националния филмов център, както и за директор на Народната библиотека „Св. Кирил и Методий“.

- Предстои ли нов конкурс за Музикалния театър?

- Поради това, че никой от кандидатите на конкурса, който вече мина, не премина точковата бариера, продължава да изпълнява функциите си сегашният директор проф. Светозар Донов. Ще преценим кога ще направим следващия конкурс. Няма да бързаме.

- Един ден вие бихте ли се кандидатирали за шеф на Народния театър?

- Не. Навремето министърът на културата г-жа Емма Москова ми предложи и аз отказвах. Откровено, никога не ми е минавало през ум, но не съм и знаел, че ще бъда министър на културата. Нямам такива намерения. Бъдещите ми планове са да поиграя още на сцената. Творчески са. Достатъчно административна работа ми мина през главата, за да си мисля за още.

- Какъв е бюджетът на министерството, предвиден за 2009 г.?

- Скоро бях в Комисията по културата, където представях бюджета за следващата година. Обявих, че за 2008 г. на Министерството на културата бе утвърден бюджет в размер на 103 942 000 лв. В резултат от извършени през годината промени той е завишен с около 30 000 000 лв., като към края на годината се очаква разходната част от бюджета на министерството да достигне 133 000 000 лв. Около 25 000 000 лв. от общия бюджет са за капиталови разходи. Проектът за бюджет на министерството за следващата година е 121 899 621 лв. Имайки предвид проектите по оперативните програми, по които МК вече работи, вероятно до края на 2009 г. сумата ще нарасне на 140 000 000 лв. Очаквам да бъдат предоставени допълнително средства за съхранение и социализация на паметниците на културата и за подкрепа на прояви от културния ни календар.

- Кои са главните проекти по линия на Оперативна програма „Регионално развитие“ и „Устойчиво развитие на туризма“?

- Общият размер на безвъзмездната финансова помощ е 28 млн. и 773 хил. лв. по първата програма и 22 млн. и 394 хил. лв. по втората. По първата програма са включени 18 проекта, като много активна се очертава 2009 г. Но още до края на тази година очакваме основен ремонт на Националната галерия за чуждестранно изкуство. Имам предвид прословутия квадрат „500“. В частта откъм ул. „Оборище“ направихме голям ремонт. Там вече е настанен фолклорен ансамбъл „Филип Кутев“, езиково училище „Алианс“, ще има и нова галерия. В момента усвояваме средства от 1,5 млн. лв. за фондохранилището и реставрационните ателиета на Националната художествена галерия. Така постепенно започваме да оформяме това чудесно пространство, към което много ведомства имат огромен интерес. Предвидени са още 2 млн. и 200 хил. за Концертен комплекс „България“. Ще ремонтираме Родопския драматичен театър, Сатиричния театър, Бургаския театър „Адриана Будевска“, Старозагорската опера. За възстановяване и опазване на църквата „Св. Георги“ в Арбанаси отделяме близо 1 млн., ще бъде обновена и къщата музей „Хр. Ботев“ в Калояново. В Плиска строим нова археологическа база, сериозно инвестираме в Трапезица, работи се активно върху изграждане на купол в Старосел, както и в гробницата край Александрово, за която има отпуснатата японска безвъзмездна помощ от 2,5 млн. долара.

- Като споменахте Концертния комплекс „България“, какво стана със собствеността на Камерната зала и проекта, който предизвика остро недоволство?

- От три години се борим да очертаем документално кое е наша собственост. Защото преди всичко беше държавно, после започна реституцията и изведнъж се оказа, че театралните ни зали нямат актове за собственост. В 90% от случаите успяхме да ги набавим, което бе много сложно. За концертния комплекс „България“ се оказа, че собствеността е наша. Сега

най-големият проблем на зала „България“ е липсата на климатизация и участваме с проект по оперативните програми, за да направим цялостен ремонт.

- Да очакваме ли нови театрални сгради?

- Нова сграда има в Пловдив - Камерната сцена, която е най-добрата засега. След това започваме основен ремонт на Голямата зала. Доста средства се отделят и за училищата по изкуствата. Радостен съм, че успях да открия сградата на художественото училище за приложни изкуства „Св. Лука“, за което отидоха 4 млн. лв.

- „Младите“ кинаджии инициираха дебат да се гарантират субсидии за дебютантите в киното. Какво се прави в тази посока?

- Подготвяме промени в Закона за филмовата индустрия, които уточняват понятието „дебютен филм“. „Дебютен“ ще бъде не просто първият филм на автора, защото тук наистина имаше проблем, а първият игрален, както и първият документален или анимационен филм. Променихме и Устройствения правилник на Изпълнителната агенция „Национален филмов център“. Досега комисииите оценяваха проектите с „да“ и „не“. Съгласно промените, които МС прие, са разработени специални оценъчни карти, по които комисията ще оценява проектите, за да има по-обективна оценка и точен критерий.

- Всички със задоволство отбелязват съживяване на българското кино. Как ще бъде подсигурено това постъпателно развитие и занаят?

- Българското кино понесе най-тежко промените. Сега ние получихме ред чужди награди, но за мен е по-важно да има интерес от разпространителите и извън територията на България. По закон филмовият център финансира 80 % от бюджета на един филм, останалото се набавя от продуцентите. И когато филмът се продаде добре, тогава продуцентите ще си възвърнат средствата и ще имат капитал. Така е поне на запад. Това прохождение наново искаше доста време. В началото имаше доста усмивки и недоверие - кому е нужен Закон за киноиндустрията, но се оказа, че ние сме единствената държава, която инвестира в киното. Другите имат меценатски фондове. Законът задейства преди 5 години с 4 млн. финансиране, за 2009 г. то вече е 16 млн. лв. Миналата година променихме закона и за броя на филмите - от 5 станаха 7. Надявам се, че държавната помощ постепенно ще изправи на крака киното.

- Предстои ли създаване на фонд „Кино“?

- Няма да има, докато сме в борд.

- Вие отново ли се снимате във филма на Луиджи Перели „Дело по съвест“, чийто екип е тук?

- Не крия, че екипът на италианците идва тук, за да подпомогне и моето участие във филма. Когато направихме първата серия на „Дело по съвест“ през 2001 г., тя имаше голям успех в Италия. Тогава беше решено да бъде заснета втора, трета и дай, Боже - пета и шеста серия. На мен ми е все по-

трудно да отделям време, въпреки че имам събрани доста дни отпуск. Но аз имам заснети над 100 филма, когато въобще не съм бил министър.

- И тази година взехте клас в НАТФИЗ. Пак ли ще давате на студентите си джобни пари и ще им плащате квартирите?

- И тази година взех клас, което е още едно натоварване. Мога да бъда с тях някои от вечерите и неделите. Новите деца са прекрасни, много амбициозни. Вече работят като луди с моите асистенти. Още от самото начало, от 1988 г., когато взех първия си клас, много добре усещах децата, които идваха от провинцията. Те не можеха да се адаптират към новите условия, имаха проблеми. Аз може да съм техен преподавател, но съм и техен баща, приятел, всичко. Всеки може да има нужда от нещо. Някои деца просто не можеха да си платят таксата за учението. Винаги се намира начин да ги нахраниш. Но те имат нужда да споделят проблема си. Няма с кого да го направят, защото с приятелите си са на един акъл. Затова им казвам: „Ако имате някакъв проблем - първо при мен. Ако мога, ще ви помогна, за да не стане после сериозен. Ако е позитивен - радвайте се. Ще се радвам и аз с вас.“ Това скъсява разстоянието. Не го правя умишлено. Такъв съм се родил, така са ме възпитали. Но най-важното е какво се случва с тях, след като завършат този институт, защото конкуренцията става все по-голяма.

- Да, отговорността на преподавателите от НАТФИЗ е голяма - трябва да намирате работа на своите възпитаници.

- Откакто съм министър, най-малко им намирам работа. Много е важен талантът и дарбата. Питали са ме защо съм започнал преподавателска дейност. Не ми е минавало през акъла, че ще го правя. Предложението дойде от ректора Енчо Халачев след смъртта на Любо Кабакчиев. Помислих, помислих и се съгласих. След това започна да ми харесва, особено в годините, когато не бях ангажиран с другите си дейности. Бях казал, че за мен това ще ми е последният клас. Но не устоях и този път пред таланта им. Моите студенти имат самочувствие. Винаги съм казвал, че самочувствието трябва да е умерено, трябва да се стъпва и по земята. То трябва да се гради единствено на това, което показваш на сцената. Студентите ми работят по театрите още от студентската скамейка, не ги спирам и за телевизията. Минал съм по този път и знам какво е нужно в обучението им като актьори. Бях на представление в Младежкия театър и се оказа, че 7 мои студенти от различни класове играят там. В Пазарджишкия театър само двама не са били мои студенти. Усещането е много особено. Всеки е малко суетен. Мисля си - все някой от тях, когато стане известен, ще каже: "Моят учител бе Стефан Данаилов." И когато вече те няма и си забравен. Както аз винаги започвам с моите учители, защото нищо не започва от нас. То тръгва от нашите учители...

- Разбрах, че пишете автобиографичен роман?

- Не, не пиша. Казвам си, че като се пенсионирам, ще направя тритомник, защото много неща са се случили в моя живот. Срещал съм се с най-различни

хора и ако ги разделя по теми, ще станат тонове. Моята съпруга много помни и е чувала разказите ми, но все още нямам намерение. По-нататък, живот и здраве.